

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI EDUKACJI, NAUKI
I MŁODZIEŻY**
(NR 23)
z dnia 18 września 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 23)

18 września 2020 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem poseł **Mirosławy Stachowiak-Różeckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2019 roku (druk nr 522), w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marzena Machalek** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Anna Surówka-Pasek** podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wraz ze współpracownikami, **Piotr Prokopczyk** dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Jarosław Duda** poseł do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Wojciechowska, Daria Grochowska, Robert Suszko** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Aleksandra Wolna-Bek, Maria Iwaszkiewicz** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Witam państwa posłów, gości obecnych na miejscu i łączących się zdalnie. Witam panią Annę Surówkę-Pasek podsekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, panią Marzenę Machalek sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, pana Piotra Prokopczyka dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli i panią Ilonę Kielan-Glińską wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Informuję, że dzisiejsze posiedzenie zostało zwołane przez marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających porozumiewanie się na odległość. W celu sprawdzenia łączności i kworum proszę państwa posłów o przygotowanie się do głosowania. Informuję, że zgodnie z decyzją marszałek Sejmu posłowie obecni na sali, jeśli nie korzystają z tabletów i aplikacji do głosowań zdalnych, mogą głosować przez podniesienie ręki. Wyniki będą zsumowane. Szanowni państwo, czy ktoś z posłów będący na sali chce korzystać z tabletu, mimo że jest tutaj obecny? Proszę to zakomunikować.

Szanowni państwo, zgodnie z obowiązującym regulaminem Sejmu, na posiedzeniu Komisji nie mogą być obecni goście. Przykro mi. Ale po co tak robicie? Nie wiem, co było na posiedzeniu Komisji Rolnictwa czy Sprawiedliwości, natomiast w trakcie posiedzenia prezydium wszyscy zgodnie to ustalili, szanując regulamin. Dzisiaj mamy pierwsze czytanie. Proszę pozwolić mi powiedzieć. Jeśli będą kontynuowane prace, postaramy się, żeby na dalszym etapie była obecna reprezentacja związków zawodowych i organizacji pozarządowych. Zależy nam bardzo, żeby wszyscy byli traktowani tak samo i sprawiedliwie. Dzisiaj nikt nie może być obecny. Wszyscy inni uszanowali decyzję i regulamin Sejmu i przyjęli do wiadomości, że nie mogą znajdować się na sali.

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Pani przewodnicząca, czy mogę zabrać głos z wnioskiem formalnym? Dostaliśmy informację, że strona społeczna nie może uczestniczyć nie tylko podczas stacjonarnego posiedzenia, ale również w trybie zdalnym, ze względu na fakt, że łączy dostępne kancelarii są obciążone i zajęte przez inne komisje. Oczywiście rozumiem okoliczności techniczne,

natomiast nie rozumiem wyboru terminu posiedzenia Komisji i pierwszego czytania ustawy, która w znaczącym stopniu angażuje i dotyczy strony społecznej – zarówno organizacji pozarządowych, jak i związków zawodowych i organizacji rodzicielskich. Dlatego chcę złożyć wniosek formalny o zmianę terminu posiedzenia Komisji na taki, który umożliwi stronie społecznej przynajmniej zdalne uczestniczenie. Nie może być tak, że pani przewodnicząca nie zgadza się ani na stacjonarne ani zdalne uczestnictwo. Bardzo proszę o rozważenie tego wniosku.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Powiem jeszcze raz – to nie pani przewodnicząca zgadza się lub nie zgadza, tylko musimy przestrzegać regulaminu Sejmu, który obowiązuje w tej chwili. Jeszcze raz powtórzę. Zgodnie z obecnie obowiązującym regulaminem Sejmu w posiedzeniach komisji nie mogą brać udziału goście, jak pan, który przybył do nas. Zdając sobie sprawę, że ustawa wzbudza zainteresowanie, zwróciłam się do pani marszałek Sejmu o możliwość, aby przedstawiciele organizacji pozarządowych i związków zawodowych mogli brać udział w dalszych pracach nad tym projektem.

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Pani przewodnicząca, jaki jest powód, że dzisiaj musimy obradować nad tym projektem?

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pani zgłosiła wniosek formalny, a ja państwa informuję, jaki jest teraz obowiązujący regulamin Sejmu. Liczyłam, że państwo docenią fakt, że jednak rozumiemy sytuację i będziemy się starali zrobić wyjątek dla tego projektu, mimo obowiązującego regulaminu. Poradzimy sobie z faktem, że państwo nie chcą tego docenić. Poczekamy na odpowiedź pani marszałek Sejmu w tej sprawie i zobaczymy jak będziemy dalej procedowali. Dzisiaj sytuacja jest prosta, szanowni państwo. Powtórzę jeszcze raz: zgodnie z obowiązującym regulaminem w żadnym posiedzeniu Komisji nie mogą brać udziału goście z zewnątrz. To wszystko.

Muszę zapytać panią sekretarz, czy głosujemy wniosek formalny?

Sekretarz Komisji Elżbieta Wojciechowska:

Wniosek formalny należy oczywiście przegłosować. Pani przewodnicząca przerwała informację o sposobie głosowania, nie zostało jeszcze sprawdzone kworum. Po sprawdzeniu kworum można przystąpić do głosowania wniosku formalnego.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dobrze. Szanowni państwo, skończmy procedurę, posiedzenie Komisji jeszcze się nie odbywa, bo nie sprawdziliśmy kworum. Jeszcze raz informuję, szanowni państwo, żeby pani sekretarz wiedziała jak liczyć głosy – posłowie obecni na sali nie muszą korzystać z aplikacji i zdalnego głosowania, możemy głosować ręcznie. Jeżeli ktoś znajdujący się na sali chce głosować na tablicie, proszę to teraz zgłosić pani sekretarz, żeby nie było chaosu podczas liczenia głosów. Natomiast osoby znajdujące się na sali, jak już państwa informowałam, głosują z nami. Dobrze, sprawdzamy kworum. Proszę o wciśnięcie dowolnego przycisku lub podniesienie ręki. Dziękuję. Kończymy głosowanie, proszę o wyniki – 23 osoby uczestniczą zdalnie plus 14 na sali. Mamy kworum, zatem możemy kontynuować obrady.

Szanowni państwo, ogłaszam dwie minuty przerwy, ponieważ w związku ze zgłoszonym przez państwa wnioskiem formalnym, Biuro Legislacyjne zastanawia się, jak możemy sobie z tym poradzić i co dalej robić, żebyśmy nie popełnili jakiegoś błędu.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Szanowni państwo, sytuacja jest następująca. Powtórzę jeszcze raz, bo chcę, żeby wszystko było jasne. Zastanawialiśmy się nad tą sprawą w prezydium. Jako przewodnicząca świetnie zdawałam sobie sprawę, że ten projekt wzbudza zainteresowanie. Zgodnie z regulaminem Sejmu różne strony, organizacje pozarządowe i inne związki zawodowe zwracały się do sekretariatu, do pani Eli, z zapytaniem, czy mogą brać udział w posiedzeniu Komisji. Pani Ela, zgodnie z obowiązującym regulaminem, informowała, że nie ma takiej możliwości. Wszyscy, za wyjątkiem ZNP, zaakceptowali tę wiadomość

i swoje opinie złożyli do sekretariatu na piśmie. Ponieważ było duże zainteresowanie, po rozmowach z prezydium uzgodniliśmy, że dzisiaj robimy pierwsze czytanie, w planie mieliśmy również powołanie podkomisji. Nie tylko związki zawodowe, ale wiele organizacji pozarządowych również jest zainteresowanych tym projektem i chciało brać udział w posiedzeniu Komisji. W związku z tym, przygotowałam zapytanie i prośbę o wyrażenie zgody przez panią marszałek, żeby w dalszych pracach nad projektem wszystkie zainteresowane strony – związki zawodowe i organizacje pozarządowe – mogły wziąć udział. Wobec tego mam propozycję. Teraz temat zamykamy, odkładamy. Zależało mi, żeby państwa poinformować o naszych intencjach i uzgodnieniach w ramach prezydium. Nie pozwolę sobie, żeby ktoś opowiadał, że nie chciałam, aby organizacje pozarządowe i związki zawodowe brały udział w pracach nad tym projektem.

W związku ze zgłoszonym przez państwa wnioskiem formalnym zrobił się problem. Obecnie nie mamy ruchu – nie możemy zmienić terminu posiedzenia i nie możemy zmienić porządku obrad. Po uzgodnieniach biorę to na siebie, w ramach kompromisu i dobrej pracy. Po rozmowie z przedstawicielką pana prezydenta, czyli autorami tego projektu, po uzgodnieniu z panią minister Machałek, obie panie wyrażają zgodę, żeby wrócić do tematu za jakiś czas. Po rozmowach z przedstawicielami Biura Legislacyjnego i po różnych konsultacjach, informuję państwa i myślę, że propozycja zostanie przyjęta i zaakceptowana przez wszystkich – zdejmuję ten punkt z porządku obrad. Poczekamy spokojnie na odpowiedź pani marszałek, poprawimy to pismo nie tylko na prace podkomisji, ale również na pierwsze czytanie, żeby wszystkie zainteresowane strony mogły wziąć udział i ustalimy dla wszystkich stron dogodny termin. Mam wrażenie, że wszystkim zależy, żeby to było jak najszybciej. Zatem mam nadzieję, że niebawem spotkamy się w tej sprawie. Szanowni państwo, zamykam dyskusję nad tym punktem.

Posel Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Bardzo serdecznie dziękujemy.

Posel Piotr Borys (KO):

Chcę bardzo podziękować pani przewodniczącej za głos i wniosek, aby równo traktować stronę społeczną. Zwracam się z gorącą prośbą, aby wszystkich równo traktować, bo w przypadku innych komisji strona społeczna mogła występować, jak miało to miejsce na posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Trzecia sprawa, może warto planować posiedzenie Komisji pod kątem technicznym, bo przecież strona społeczna nie zawsze musi być fizycznie obecna, ale za pomocą łączy, zaś pani marszałek mogłaby zabezpieczyć te kwestie. W przeciwnym razie nie będziemy w stanie korzystać z pełnych uprawnień polskiego parlamentaryzmu.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dobrze. Wszystkich obowiązuje regulamin, już to wyjaśniliśmy. Szanowni państwo, szukamy kompromisu i liczę, że znajdziemy go z pomocą pani marszałek. Wyjaśnię, że w przypadku tego projektu, jeśli chodzi o gości, sprawa jest wyjątkowa. Naprawdę, są liczni goście, jest wiele organizacji... Związki zawodowe są niewielką grupą, ale jest sporo organizacji pozarządowych. Jeśli zgodzimy się na wariant, że ich zapraszamy, to wszystkich musimy potraktować tak samo sprawiedliwie, według klucza. W naszym przypadku wychodzi spora grupa ludzi, a obowiązują nas przepisy.

Zamykamy temat, zadeklarowałam, że z pomocą pani marszałek spróbujemy znaleźć rozwiązanie, żeby można było procedować bezpiecznie i żebyście mieli państwo satysfakcję, że rzeczywiście goście mogą wziąć udział w posiedzeniu, zaprezentować swoje opinie na temat tego projektu na miejscu lub zdalnie, nie tylko na piśmie. Zamykam dyskusję. Dziękuję bardzo paniom ministrom, będziemy w kontakcie.

Chwila na przerwę techniczną.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Przystępujemy do zaopiniowania dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2019 r., druk nr 522, w zakresie działania

Komisji. Proszę o zabranie głosu pana Piotra Prokopczyka dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli. Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli Piotr Prokopczyk:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mam przyjemność przedstawić działania, które Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego realizował w 2019 r. Również będę chciał przypomnieć działania innych jednostek organizacyjnych NIK.

W 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli w obszarze oświaty zrealizowała 9 kontroli, w tym 5 przeprowadził Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, natomiast 4 inne jednostki organizacyjne NIK. Nie będę prezentował wyników kontroli i ocen, większość z nich była przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Komisji, natomiast dla przypomnienia przywołam niektóre tematy. Jeżeli chodzi o rok 2019 r., jak corocznie w pierwszym kwartale była przeprowadzona kontrola budżetu państwa w części 30 – Oświata i wychowanie. Prowadziliśmy również kontrole i przedstawiliśmy wyniki informacji o nauczaniu matematyki w szkołach, zmianach systemu oświaty, kształceniu dzieci rodziców powracających do kraju oraz dzieci cudzoziemców, systemie egzaminów zewnętrznych w oświacie. Jeżeli chodzi o kontrolę innych jednostek organizacyjnych, nasza uwaga koncentrowała się na gminnej opiece przedszkolnej, czyli zapewnieniu przez gminy opieki przedszkolnej, na indywidualizacji kształcenia po wprowadzeniu zmian w przepisach oświatowych, profilaktyce wad postawy u dzieci i młodzieży w szkołach publicznych, jak również na realizacji przez gminy obowiązku w zakresie dowożenia niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół i placówek oświatowych.

Jeżeli chodzi o plan, który realizuje nasz departament, w roku 2020, poza budżetem państwa w części 30, zrobiliśmy już kontrolę kształcenia w szkołach specjalnych, a jeszcze czeka nas kontrola „Organizacja pracy nauczycieli w szkołach publicznych”. Jeżeli chodzi o kontrole innych jednostek organizacyjnych NIK, delegatura w Łodzi ma przeprowadzić interesującą kontrolę dotyczącą zabezpieczenia szkół przed zagrożeniami wewnętrznymi i zewnętrznymi, które mogą wystąpić w szkołach.

Jeżeli chodzi o udział w komisjach sejmowych, pracownicy lub kierownicy departamentu uczestniczyli w 12 posiedzeniach Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, w tym w dwóch wspólnych z Komisją Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

To wszystko z mojej strony. Jeżeli pojawiają się pytania, chętnie udzielimy odpowiedzi. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Proszę pana posła Kazimierza Moskała o przedstawienie projektu opinii Komisji.

Poseł Kazimierz Moskał (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, panie dyrektorze, szanowni państwo. Jak zaznaczył pan dyrektor, w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli zrealizowała 9 kontroli w obszarze oświaty i wychowania oraz dwie w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, z których siedem przeprowadził Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, a cztery inne jednostki organizacyjne NIK. Rezultatem tych działań były raporty podsumowujące wyniki ustaleń kontrolnych, diagnozujące funkcjonowanie państwa oraz stan realizacji zadań publicznych w badanych sektorach. Oprócz analizy wykonania budżetu państwa w 2018 r., w zakresie oświaty i wychowania, nauki i szkolnictwa wyższego oraz Polskiej Akademii Nauk, przedłożone Komisji informacje pokontrolne NIK w obszarze edukacji dotyczyły między innymi problematyki zapewnienia przez gminy opieki przedszkolnej, zmian w systemie oświaty wprowadzonych w latach 2016-2018, ich wpływu na poprawę warunków nauczania, opieki i wychowania w polskim systemie szkolnym, nauczania matematyki w szkołach, w tym ocenę efektów kształcenia matematycznego i rozwoju kompetencji matematycznych uczniów, funkcjonowania systemu egzaminów zewnętrznych, również jako instrumentu służącego realizacji polityki państwa w zakresie podnoszenia jakości kształcenia. Z zakresu nauki przedstawiono wyniki kontroli systemu finansowania badań podstawowych, prowadzonych przez jednostki naukowe.

Komisja wysoko ocenia wartość powyższych informacji oraz wyraża uznanie dla pracowników Najwyższej Izby Kontroli. Opinia Komisji na temat sprawozdania z działalności NIK w 2019 r. w zakresie właściwości kontrolnej Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego jest pozytywna. Komisja dziękuje kierownictwu i pracownikom departamentu za współpracę.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są uwagi? Bardzo proszę.

Poseł Katarzyna Kretkowska (Lewica):

Chcę powiedzieć, że zgadzam się z częścią opinii, która mówi o wynikach kontroli NIK w zakresie nauczania matematyki. Dobrze, że NIK skontrolowała tę sytuację i moim zdaniem wnioski są słuszne. Może to będzie inspiracją, żeby coś zrobić z niepotrzebnie kulejącym u nas nauczaniem matematyki? Przyczyny, które wskazuje NIK, są w mojej ocenie słuszne. Może to będzie służyło do zintensyfikowania prac nad tym problemem?

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chce jeszcze zabrać głos? Nie słyszę. Zamykam dyskusję. A, przepraszam, jeszcze pan poseł Dolata.

Poseł Zbigniewa Dolata (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca, mam tylko jedną, drobną uwagę. Zgadzam się z wnioskiem pana przewodniczącego Kazimierza Moskala, ale chcę zaapelować do Najwyższej Izby Kontroli, już kiedyś o tym mówiłem, żeby prowadząc działania kontrolne mieć również na uwadze, aby nie wpływać na rozrost szkolnej biurokracji. Gdy Najwyższa Izba Kontroli bada wydatkowanie środków, różnego rodzaju działania w zakresie wyposażania szkół, kontroluje samorządy itd., nie mam żadnych uwag i zastrzeżeń. Natomiast, jeśli NIK zaczyna badać realizację przez dyrektorów szkół podstaw programowych, niestety wpływa to na fakt, że dyrektorzy, aby w razie kontroli wykazać się pewnymi działaniami, wymagają od nauczycieli kolejnych biurokratycznych czynności, które mają dokumentować ich pracę. To powoduje, że nie koncentrują się na samej pracy, ale na jej dokumentowaniu. Mając obowiązek kontrolowania, również ten aspekt należy brać pod uwagę. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Zamykam dyskusję. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia przez Komisję opinii przedstawionej przez pana posła Kazimierza Moskala? Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek.

Porządek posiedzenia został wyczerpany. Zamykam posiedzenie Komisji. Informuję, że protokół z posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu, będzie do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję.